Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (siedma komora)

z 27. apríla 2023 *

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Dane – Daň z pridanej hodnoty (DPH) – Smernica 2006/112/ES – Zdaniteľné plnenia – Článok 2 ods. 1 písm. a) – Pojem ‚dodanie tovaru za protihodnotu' – Článok 9 ods. 1 – Ekonomická činnosť – Článok 14 ods. 1 a článok 14 ods. 2 písm. a) – Dodanie tovaru – Protiprávna spotreba elektrickej energie – Zásada neutrality DPH – Fakturácia náhrady odberateľovi v sume zahŕňajúcej cenu spotrebovanej elektrickej energie – Regionálna právna úprava členského štátu – Zdaniteľná osoba – Subjekt *sui generis* poverený obcami – Pojem ‚subjekt, ktorý sa spravuje verejným právom' – Smernica 2006/112/ES – Článok 13 ods. 1 tretí pododsek a príloha I – Dodanie elektriny v zásade podliehajúce zdaneniu – Pojem ‚zanedbateľný charakter činnosti'"

Vo veci C-677/21,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Vredegerecht te Antwerpen (Zmierovací súd Antverpy, Belgicko) z 8. novembra 2021 a doručený Súdnemu dvoru 11. novembra 2021, ktorý súvisí s konaním:

Fluvius Antwerpen

proti

MX,

SÚDNY DVOR (siedma komora),

v zložení: predsedníčka siedmej komory M. L. Arastey Sahún, sudcovia N. Wahl (spravodajca) a J. Passer,

generálna advokátka: J. Kokott,

tajomník: A. Calot Escobar,

so zreteľom na písomnú časť konania,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

– Fluvius Antwerpen, v zastúpení: C. Docclo, avocate, T. Chellingsworth, D. Devroe a B. Gevers, advocaten,

* Jazyk konania: holandčina.

– belgická vláda, v zastúpení: P. Cottin, J.-C. Halleux a C. Pochet, splnomocnení zástupcovia,

– Európska komisia, v zastúpení: J. Jokubauskaitė a W. Roels, splnomocnení zástupcovia,

po vypočutí návrhov generálnej advokátky na pojednávaní 12. januára 2023,

vyhlásil tento

Rozsudok

1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článku 2 ods. 1 písm. a) smernice Rady 2006/112/ES z 28. novembra 2006 o spoločnom systéme dane z pridanej hodnoty (Ú. v. EÚ L 347, 2006, s. 1), zmenenej smernicou Rady 2009/162/EÚ z 22. decembra 2009 (Ú. v. EÚ L 10, 2010, s. 14) (ďalej len „smernica 2006/112“), v spojení s článkom 14 ods. 1 a 2 tejto smernice, ako aj článku 9 ods. 1 a článku 13 ods. 1 uvedenej smernice.

2 Tento návrh bol podaný v rámci sporu medzi združením Fluvius Antwerpen (ďalej len „Fluvius“), ktoré je prevádzkovateľom distribučnej sústavy elektrickej energie, a MX, ktorý je odberateľom elektrickej energie, vo veci zaplatenia faktúry za neoprávnený odber elektrickej energie.

Právny rámec

Právo Únie

3 Článok 2 smernice 2006/112 stanovuje:

„1. „[Dani z pridanej hodnoty (DPH)] podliehajú tieto transakcie:

a) dodanie tovaru za protihodnotu na území členského štátu zdaniteľnou osobou, ktorá koná ako taká;

…“

4 V článku 9 ods. 1 tejto smernice sa uvádza:

„‚Zdaniteľná osoba‘ je každá osoba, ktorá nezávisle a na akomkoľvek mieste vykonáva ekonomickú činnosť, odhliadnuc od účelu alebo výsledkov tejto činnosti.

‚Ekonomická činnosť‘ je každá činnosť výrobcov, obchodníkov alebo osôb poskytujúcich služby vrátane ťažobných a poľnohospodárskych činností a činností pri výkone slobodných povolaní. Ekonomickou činnosťou je predovšetkým využívanie hmotného alebo nehmotného majetku na účely získania príjmu na pokračujúcom základe.“

5 Podľa článku 13 ods. 1 uvedenej smernice:

„Štáty, regionálne a miestne orgány, ako aj iné subjekty, ktoré sa spravujú verejným právom, sa nepovažujú za zdaniteľné osoby vzhľadom na činnosti alebo transakcie, ktorých sa zúčastňujú ako orgány verejnej moci ani vtedy, keď v súvislosti s týmito činnosťami alebo transakciami vyberajú dávky, poplatky, príspevky alebo platby.

…

Subjekty, ktoré sa spravujú verejným právom, sa v každom prípade považujú za zdaniteľné osoby v súvislosti s činnosťami uvedenými v prílohe I za predpokladu, že uvedené činnosti nevykonávajú v zanedbateľnom rozsahu.“

6 Článok 14 tejto smernice znie:

„1. Za ‚dodanie tovaru‘ sa považuje prevod práva nakladať s hmotným majetkom ako vlastník.

2. Okrem transakcie uvedenej v odseku 1 sa za dodanie tovaru považujú tieto transakcie:

a) prevod vlastníctva majetku za náhradu, a to na základe príkazu vydaného orgánom verejnej moci alebo v jeho mene alebo na základe zákona;

…“

7 Článok 15 ods. 1 smernice 2006/112 stanovuje:

„Elektrina, plyn, teplo alebo chlad a podobne sa považujú za hmotný majetok.“

8 Príloha I tejto smernice, nazvaná „Zoznam činností uvedených v treťom pododseku článku 13 ods. 1“, obsahuje bod 2, ktorý sa týka „dodani[a] vody, plynu, elektriny a tepelnej energie“.

Belgické právo

Zákonník DPH

9 Článok 6 prvý a tretí odsek wet tot invoering van de belasting over de toegevoegde waarde (zákon, ktorým sa ustanovuje Zákonník dane z pridanej hodnoty) z 3. júla 1969 (*Belgisch Staatsblad*, 17. júla 1969, s. 7046), v znení uplatniteľnom na skutkové okolnosti vo veci samej (ďalej len „Zákonník DPH“), stanovuje:

„Štát, spoločenstvá a regióny Belgickej republiky, provincie, aglomerácie, obce a verejnoprávne zariadenia sa nepovažujú za zdaniteľné osoby vzhľadom na činnosti alebo transakcie, na ktorých sa zúčastňujú ako orgány verejnej moci, ani vtedy, keď v súvislosti s týmito činnosťami alebo transakciami vyberajú dávky, poplatky, príspevky alebo platby.

…

V každom prípade sa považujú za zdaniteľné osoby na účely [DPH] v súvislosti s týmito činnosťami alebo transakciami, za predpokladu, že tieto nevykonávajú v zanedbateľnom rozsahu:

…

2° poskytovanie a dodanie vody, plynu, elektriny a tepelnej energie;

…“

10 Článok 9 prvý a druhý odsek Zákonníka DPH znie:

„Na účely uplatnenia [Zákonníka DPH] sa pod tovarom rozumie hmotný majetok.

Za hmotný majetok sa považuje:

1. elektrina, plyn, teplo a chlad;

…“

11 Článok 10 ods. 1 a 2 Zákonníka DPH znie:

„1. Za dodanie tovaru sa považuje prevod práva nakladať s hmotným majetkom ako majiteľ.

Ide najmä o odovzdanie tovaru nadobúdateľovi alebo postupníkovi na základe zmluvy o prevode práva alebo jeho potvrdení.

2. Za dodanie tovaru sa považuje aj:

a) prevod vlastníctva majetku za náhradu na základe príkazu vydaného orgánom verejnej moci alebo v jeho mene, a všeobecnejšie na základe zákona, vyhlášky, nariadenia, príkazu alebo správneho predpisu;

…“

Vyhláška o energetike

12 Vyhláška prijatá flámskou vládou, ktorou je decreet houdende algemene bepalingen betreffende het energiebeleid (vyhláška o všeobecných ustanoveniach v oblasti… energetickej politiky) z 8. mája 2009 (*Belgisch Staatsblad*, 7. júla 2009, s. 46192), v znení decreet tot wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009, wat betreft het voorkomen, detecteren, vaststellen en bestraffen van energiefraude (vyhláška, ktorou sa mení vyhláška o energetike z 8. mája 2009, pokiaľ ide o prevenciu, odhaľovanie, zisťovanie a sankcionovanie energetických podvodov), z 24. februára 2017 (*Belgisch Staatsblad*, 22. marca 2017, s. 38694) (ďalej len „vyhláška o energetike“), obsahuje článok 1.1.3, ktorý stanovuje:

„…

40°/1 energetický podvod: akékoľvek protiprávne konanie, ktorého sa aktívne alebo pasívne dopustí ktorákoľvek osoba a ktoré je spojené so získaním protiprávnej výhody. Za energetický podvod sa považuje:

a) neoprávnené vykonávanie operácií v distribučnej sústave alebo v miestnej elektrickej prenosovej sústave;

b) manipulácia s pripojením alebo meracím zariadením;

c) nesplnenie ohlasovacích povinností vyplývajúcich z uplatňovania tejto vyhlášky, jeho vykonávacích nariadení, predpisov o pripojení, zmluvy o pripojení alebo technických predpisov;

…“

13 Podľa článku 4.1.1 vyhlášky o energetike Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt (flámsky regulačný orgán pre elektrickú energiu a plyn, ďalej len „VREG“), ktorý je autonómnym externým orgánom zriadeným podľa verejného práva, určuje pre geograficky vymedzenú oblasť právnickú osobu poverenú správou distribučnej sústavy elektrickej energie alebo zemného plynu v tejto oblasti.

14 Článok 5.1.2 vyhlášky o energetike stanovuje:

„…

Náklady, ktoré vznikli prevádzkovateľovi siete v súvislosti s uvedením do pôvodného stavu existujúceho pred tým, ako došlo k energetickému podvodu podľa článku 1.1.3 bodu 40°/1 písm. a), b), c), d) a g), náklady na odpojenie…, reguláciu pripojenia alebo meracieho zariadenia, opätovné pripojenie, náklady súvisiace s neoprávnene získaným prospechom a úroky znáša dotknutý užívateľ siete.

…“

Nariadenie o energetike

15 Besluit van de Vlaamse Regering houdende algemene bepalingen over het energiebeleid (nariadenie flámskej vlády o všeobecných ustanoveniach v oblasti… energetickej politiky) z 19. novembra 2010 (*Belgisch Staatsblad*, 8. decembra 2010, s. 74551), v znení besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het Energiebesluit van 19 november 2010, wat betreft het voorkomen, detecteren, vaststellen en bestraffen van energiefraude (nariadenie flámskej vlády, ktorým sa mení nariadenie o energetike z 19. novembra 2010, pokiaľ ide o prevenciu, odhaľovanie, zisťovanie a sankcionovanie energetických podvodov) z 26. januára 2018 (*Belgisch Staatsblad*, 30. marca 2018, s. 31178) (ďalej len „nariadenie o energetike“) obsahuje článok 4.1.2, ktorý znie:

„1. Neoprávnene získaná výhoda uvedená v článku 5.1.2 a v článku 5.1.3 [vyhlášky o energetike] sa v závislosti od konkrétneho prípadu vypočíta ako výsledok zohľadnenia jedného alebo viacerých týchto faktorov:

1° cena balíka služieb;

2° odhadovaný objem spotreby, vstreknutia alebo výroby;

3° trvanie energetického podvodu.

Výpočet uvedený v prvom pododseku sa vždy indexuje na základe indexu spotrebiteľských cien. Na tento účel sa vypočítaná neoprávnene získaná výhoda vynásobí pomerom indexu spotrebiteľských cien k 1. januáru roku, v ktorom bol energetický podvod zistený, k indexu spotrebiteľských cien k 1. januáru roku, v ktorom k energetickému podvodu došlo.

Neoprávnene získaná výhoda sa môže týkať jednej alebo viacerých z týchto oblastí:

1° ušetrené náklady v prípade zneužívania distribučnej sústavy alebo miestnej elektrickej prenosovej sústavy;

2° ušetrené náklady na používanie distribučnej sústavy alebo miestnej elektrickej prenosovej sústavy;

3° ušetrené náklady na pripojenie k distribučnej sústave alebo zmenu pripojenia;

4° ušetrená suma predstavujúca cenu za poskytnutú energiu;

…

2. V prípade uvedenom v odseku 1 treťom pododseku bodoch 1°, 2° a 3° sa výpočet zakladá na tarifách za pripojenie do distribučnej sústavy alebo miestnej elektrickej prenosovej sústavy alebo za používanie týchto sietí, pričom tieto tarify sa určujú v súlade s uplatniteľnou tarifnou metódou, vrátane daní, odvodov a DPH.

Výpočet uvedený v prvom pododseku vychádza z celkového trvania energetického podvodu, pričom okamih začiatku sa určí na základe objektívnych skutočností zistených prevádzkovateľom sústavy.

3. V prípade uvedenom v odseku 1 treťom pododseku bode 4° sa množstvo dodanej energie odhaduje podľa metódy odhadu stanovenej v technických predpisoch.

…

Cena použitá pri výpočte protiprávne spotrebovanej elektrickej energie alebo zemného plynu je cena elektrickej energie alebo zemného plynu v prípade podvodu, tak ako je táto schválená príslušným regulačným orgánom a určená v súlade s článkom 20 ods. 1 zákona z 29. apríla 1999 o organizácii trhu s elektrickou energiou alebo v súlade s článkom 15/10 ods. 1 zákona z 12. apríla 1965 o preprave plynných a iných produktov potrubím, vrátane daní, odvodov a DPH.

…“

Spor vo veci samej a prejudiciálne otázky

16 Poskytovanie energie fyzickým osobám sa vo Flámskom regióne (Belgicko) spravuje vyhláškou o energetike, ktorú dopĺňa a vykonáva nariadenie o energetike.

17 Podľa článku 4.1.1 vyhlášky o energetike určil VREG združenie Fluvius za právnickú osobu poverenú správou distribučnej sústavy elektrickej energie alebo zemného plynu na území všetkých obcí v tomto regióne.

18 Fluvius je štruktúrou spolupráce medzi obcami založenou vo forme združenia, ktorého členmi je 38 flámskych obcí. V článku 2 jeho stanov je toto združenie zadefinované ako právnická osoba zriadená podľa verejného práva so štatútom *sui generis*.

19 Niektoré z obcí, ktoré sú členmi združenia Fluvius, poverili toto združenie vykonávaním určitej ich právomoci alebo viacerých právomocí patriacich do určitej oblasti alebo viacerých oblastí činnosti, ktorou je v konkrétnom prípade distribúcia energie. Správna rada tohto združenia sa skladá z poradcov a členov obecnej rady tých obcí, ktoré sú jeho členmi. Ako prevádzkovateľ distribučnej sústavy je toto združenie okrem iného poverené prepravou elektrickej energie až do jednotlivých zariadení a je zodpovedné za inštaláciu, uvedenie do prevádzky a odpočet meračov.

20 MX, ktorý je fyzickou osobou, v období od 7. mája 2017 do 7. augusta 2019 protiprávne spotrebúval elektrickú energiu.

21 Po tom, čo Fluvius zistilo túto protiprávnu spotrebu, vystavilo na základe porovnania číselných údajov merača v mieste tejto spotreby na začiatku a na konci tohto obdobia faktúru vo výške 813,41 eura, z čoho bola DPH vo výške 131,45 eura, pričom táto suma bola zvýšená o úroky z omeškania a súdne úroky. MX túto faktúru nezaplatil.

22 Dňa 22. júna 2021 preto Fluvius podala proti MX žalobu o zaplatenie uvedenej faktúry na Vredegerecht te Antwerpen (Zmierovací súd Antverpy, Belgicko), ktorý je vnútroštátnym súdom, ktorý podal návrh na začatie prejudiciálneho konania. Tento súd v rozhodnutí, ktorým bol podaný návrh na začatie prejudiciálneho konania, uložil MX povinnosť poskytnúť združeniu Fluvius náhradu vo výške nákladov za „neoprávnene odobratú energiu“. Má však pochybnosti, pokiaľ ide o možnosť účtovať DPH za takých okolností, o aké ide vo veci, ktorú prejednáva.

23 V tejto súvislosti daný súd poznamenáva, že pred 1. májom 2018 žiaden právny predpis výslovne neriešil otázku, či je možné účtovať DPH zo sumy náhrady, ktorú má zaplatiť ten, kto neoprávnene odberal energiu. Od tohto dátumu ustanovenia článku 1.1.3 bodu 40°/1 v spojení s článkom 5.1.2 vyhlášky o energetike, ako aj článku 4.1.2 nariadenia o energetike, vyplnili túto medzeru, pretože odber elektrickej energie zo siete bez uzatvorenia obchodnej zmluvy a bez jej ohlásenia prevádzkovateľovi distribučnej sústavy možno považovať za protiprávne konanie, či už aktívne alebo pasívne, spojené so získaním neoprávnenej výhody v zmysle článku 1.1.3 bodu 40°/1 vyhlášky o energetike. Navyše článok 4.1.2 ods. 3 nariadenia o energetike stanovuje pravidlá, podľa ktorých sa určuje náhrada predstavujúca neoprávnene získaný prospech, a stanovuje, že táto náhrada zahŕňa dane, odvody a DPH.

24 Vnútroštátny súd sa však zamýšľa nad zlučiteľnosťou týchto ustanovení s viacerými článkami smernice 2006/112.

25 Za týchto okolností Vredegerecht te Antwerpen (Zmierovací súd Antverpy) rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:

„1. Má sa článok 2 ods. 1 písm. a) v spojení s článkom 14 ods. 1 smernice [2006/112] vykladať v tom zmysle, že neoprávnený odber energie sa považuje za dodanie tovaru, konkrétne za prevod práva nakladať s hmotným majetkom ako vlastník?

2. V prípade zápornej odpovede na túto otázku: Má sa článok 14 ods. 2 písm. a) smernice [2006/112] vykladať v tom zmysle, že neoprávnený odber energie sa považuje za dodanie tovaru, konkrétne za prevod vlastníctva majetku za náhradu, a to na základe príkazu vydaného orgánom verejnej moci alebo v jeho mene alebo na základe zákona?

3. Má sa článok 9 ods. 1 smernice [2006/112] vykladať v tom zmysle, že ak má združenie Fluvius nárok na náhradu za neoprávnene odobratú energiu, má sa považovať za zdaniteľnú osobu, pretože neoprávnený odber vyplýva z ‚ekonomickej činnosti‘ združenia Fluvius, konkrétne z využívania hmotného majetku na účely získania príjmu na pokračujúcom základe?

4. Ak sa má článok 9 ods. 1 smernice [2006/112] vykladať v tom zmysle, že neoprávnený odber energie je ekonomickou činnosťou, má sa článok 13 ods. 1 prvý pododsek smernice [2006/112] vykladať v tom zmysle, že združenie Fluvius je orgánom verejnej moci, a ak áno, má sa článok 13 ods. 1 tretí pododsek vykladať v tom zmysle, že neoprávnený odber energie vyplýva z činnosti združenia Fluvius, ktorú toto združenie nevykonáva v zanedbateľnom rozsahu?“

O prejudiciálnych otázkach

O prvej a druhej otázke

26 Svojou prvou a druhou prejudiciálnou otázkou, ktoré treba preskúmať spoločne, sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa má článok 2 ods. 1 písm. a) smernice 2006/112 v spojení s článkom 14 ods. 1 alebo článkom 14 ods. 2 písm. a) tejto smernice vykladať v tom zmysle, že poskytovanie elektrickej energie zo strany prevádzkovateľa distribučnej sústavy, hoci je aj neúmyselné a je dôsledkom protiprávneho úkonu tretej osoby, predstavuje dodanie tovaru v zmysle niektorého z týchto dvoch posledných uvedených ustanovení.

27 Na úvod treba pripomenúť, že článok 2 ods. 1 písm. a) smernice 2006/112, ktorý sa týka zdaniteľných transakcií, stanovuje, že DPH podlieha okrem iného dodanie tovaru za protihodnotu na území členského štátu zdaniteľnou osobou, ktorá koná ako taká.

28 Pokiaľ ide o činnosť, o ktorú ide vo veci samej, t. j. poskytnutie elektrickej energie, hoci aj neúmyselné a ako dôsledok protiprávneho úkonu tretej osoby, treba predovšetkým uviesť po prvé to, že podľa ustálenej judikatúry zásada daňovej neutrality v oblasti výberu DPH bráni zovšeobecňujúcemu rozlišovaniu medzi protiprávnymi a zákonnými transakciami (rozsudok z 10. novembra 2011, The Rank Group, C-259/10 a C-260/10, EU:C:2011:719, bod 45, ako aj citovaná judikatúra), pričom cieľom systému DPH je zaťaženie konečného spotrebiteľa tovaru alebo služieb (rozsudok z 1. júla 2021, Tribunal Económico Administrativo Regional de Galicia, C-521/19, EU:C:2021:527, bod 31 a citovaná judikatúra), v prípade, že boli dodané alebo poskytnuté v rámci zdaniteľných transakcií podľa smernice 2006/112.

29 Po druhé, vzhľadom na to, že článok 15 ods. 1 tejto smernice považuje elektrinu za hmotný majetok, treba spresniť, že dodanie takéhoto tovaru v zmysle článku 2 ods. 1 písm. a) uvedenej smernice sa musí uskutočniť „za protihodnotu“, čo si vyžaduje, aby existovala priama súvislosť medzi dodaním tovaru a protihodnotou, ktorú zdaniteľná osoba skutočne dostala. Takáto priama súvislosť je preukázaná vtedy, ak medzi dodávateľom tovaru a jeho príjemcom existuje právny vzťah, v rámci ktorého dochádza k výmene vzájomných plnení, pričom platba prijatá subjektom vykonávajúcim túto transakciu predstavuje skutočnú protihodnotu za dodanie uskutočnené v prospech uvedeného príjemcu (pozri v tomto zmysle rozsudok z 15. apríla 2021, Administration de l’Enregistrement, des Domaines et de la TVA, C-846/19, EU:C:2021:277, bod 36).

30 V predmetnom prípade priamy vzťah medzi neoprávnene odobratou elektrickou energiou a sumou, ktorú Fluvius požaduje ako protiplnenie, jasne vyplýva z informácií poskytnutých vnútroštátnym súdom, pretože MX odobral elektrickú energiu na adrese svojho bydliska a Fluvius mohlo zistiť takto odobraté množstvo vyhotovením výkazu spotreby, ku ktorej došlo od

7. mája 2017 do 7. augusta 2019, na základe odpočtu z merača nachádzajúceho sa na tejto adrese. Suma zodpovedajúca cene za protiprávne spotrebovanú elektrickú energiu tak bola zahrnutá do sumy požadovanej od MX.

31 Okrem toho kritérium týkajúce sa existencie právneho vzťahu, v rámci ktorého dochádza k dodaniu tovaru a protihodnote zaň, sa má vykladať s ohľadom na judikatúru pripomenutú v bode 28 tohto rozsudku, pričom treba zohľadniť všetky okolnosti každého jednotlivého prípadu, tak aby nebola porušená zásada daňovej neutrality. V tomto kontexte treba toto kritérium chápať široko.

32 Okrem toho po prvé, tak ako zdôrazňuje Fluvius, hoci k poskytovaniu elektrickej energie došlo bez uzavretia zmluvy, vzťahy medzi ilegálnym odberateľom a prevádzkovateľom distribučnej sústavy elektrickej energie sa spravujú nariadením o pripojení uplatniteľným na skutkový stav v konaní vo veci samej, v ktorom sa vymedzuje pojem „neoprávnený odber“ a upravuje sa, že z neho vyplývajúcu spotrebu vyúčtuje prevádzkovateľ distribučnej sústavy osobe, ktorá tento odber uskutočnila. Na druhej strane, tak ako bolo uvedené v bode 23 tohto rozsudku, tak vyhláška o energetike, ako aj nariadenie o energetike upravujú prípad odberu elektrickej energie bez uzavretia obchodnej zmluvy a bez predchádzajúceho ohlásenia prevádzkovateľovi distribučnej sústavy a určujú postupy, akými sa stanovuje náhrada predstavujúca výhodu, ktorú tento odberateľ neoprávnene získal.

33 Dodanie tovaru vyznačujúce sa takýmito vlastnosťami, ktorých overenie prináleží vnútroštátnemu súdu, teda zodpovedá dodaniu tovaru za protihodnotu v zmysle článku 2 ods. 1 písm. a) smernice 2006/112.

34 Zostáva posúdiť, či takéto dodanie tovaru môže byť definované ako prevod práva nakladať s hmotným majetkom v zmysle článku 14 ods. 1 tejto smernice, alebo či ide o prevod vlastníctva majetku za náhradu, a to na základe príkazu vydaného orgánom verejnej moci alebo v jeho mene alebo na základe zákona, v súlade s článkom 14 ods. 2 písm. a) uvedenej smernice.

35 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že článok 14 ods. 1 smernice 2006/112 neodkazuje na prevod vlastníctva spôsobmi stanovenými uplatniteľnou vnútroštátnou úpravou, ale zahŕňa všetky prevody hmotného majetku jednou stranou, ktorá poskytne druhej strane oprávnenie nakladať s týmto majetkom, tak ako keby bola táto jeho vlastníkom [rozsudok z 25. februára 2021, Gmina Wrocław (Zmena doživotného užívacieho práva), C-604/19, EU:C:2021:132, bod 52 a citovaná judikatúra].

36 Tento pojem má objektívny charakter a uplatňuje sa nezávisle od cieľov a výsledkov dotknutých plnení (rozsudok z 15. mája 2019, Vega International Car Transport and Logistic, C-235/18, EU:C:2019:412, bod 28).

37 V predmetnom prípade z návrhu na začatie prejudiciálneho konania vyplýva, že Fluvius v období od 7. mája 2017 do 7. augusta 2019, t. j. po dobu viac ako dvoch rokov, dodávalo MX elektrickú energiu. Fluvius tak nevyhnutne predpokladalo, že poskytovalo dodávky zákazníkovi, a MX sa zároveň vo vzťahu k tomuto združeniu ako taký správal a konal tak, „ako keby bol vlastníkom“, to znamená, že odoberal elektrickú energiu poskytovanú združením Fluvius. Ako správne poznamenala belgická vláda, z dôvodu vlastností elektrickej energie sa odber z distribučnej sústavy zhoduje so spotrebou tovaru a táto spotreba zodpovedá nielen užívaniu tohto tovaru, ale

aj prevodu vlastníctva k nemu. Prevoditeľnosť je pritom hlavným atribútom vlastníckeho práva. Dodanie tovaru, ku ktorému dochádza za okolností, o aké ide vo veci samej, tak treba považovať za prevod práva nakladať s hmotným majetkom v zmysle článku 14 ods. 1 smernice 2006/112.

38 Keďže zo znenia a štruktúry článku 14 tejto smernice vyplýva, že odsek 2 tohto článku predstavuje v porovnaní so všeobecnou definíciou uvedenou v odseku 1 tohto článku *lex specialis*, ktorého podmienky uplatnenia majú samostatnú povahu vo vzťahu k podmienkam uplatnenia uvedeného odseku 1 [rozsudok z 25. februára 2021, Gmina Wrocław (Zmena doživotného užívacieho práva), C-604/19, EU:C:2021:132, bod 55 a citovaná judikatúra], konštatovanie uvedené v predchádzajúcom bode tohto rozsudku vylučuje uplatnenie článku 14 ods. 2 písm. a) uvedenej smernice na vec samu.

39 Vzhľadom na vyššie uvedené treba na prvú a druhú prejudiciálnu otázku odpovedať tak, že článok 2 ods. 1 písm. a) smernice 2006/112, v spojení s článkom 14 ods. 1 tejto smernice, sa má vykladať v tom zmysle, že poskytovanie elektrickej energie zo strany prevádzkovateľa distribučnej sústavy, hoci je aj neúmyselné a je dôsledkom protiprávneho úkonu tretej osoby, predstavuje dodanie tovaru za protihodnotu, v rámci ktorého dochádza k prevodu práva nakladať s hmotným majetkom.

O tretej a štvrtej otázke

40 Svojou treťou a štvrtou prejudiciálnou otázkou, ktoré treba preskúmať spoločne, sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa má článok 9 ods. 1 smernice 2006/112 vykladať v tom zmysle, že dodanie elektrickej energie zo strany prevádzkovateľa distribúcie, hoci je aj neúmyselné a je dôsledkom protiprávneho úkonu tretej osoby, predstavuje ekonomickú činnosť, a pokiaľ sa pripustí, že to tak je, či po prvé hospodársky subjekt vykonávajúci takúto činnosť, akým je aj Fluvius, takto koná ako orgán verejnej moci v zmysle článku 13 ods. 1 tejto smernice, a po druhé, v prípade kladnej odpovede, či sa toto ustanovenie má vykladať v tom zmysle, že takýto odber zodpovedá činnosti, ktorú uvedený hospodársky subjekt nevykonáva v zanedbateľnom rozsahu.

41 Treba zdôrazniť, že analýza znenia článku 9 ods. 1 smernice 2006/112 vedie jednak k tomu, že sa poukazuje na rozsah pôsobnosti pojmu „ekonomická činnosť“, a jednak k tomu, že sa spresňuje objektívny charakter tohto pojmu v tom zmysle, že činnosť je posudzovaná sama osebe nezávisle od jej cieľov alebo jej výsledkov [pozri v tomto zmysle rozsudok z 25. februára 2021, Gmina Wrocław (Zmena doživotného užívacieho práva), C-604/19, EU:C:2021:132, bod 69 a citovaná judikatúra].

42 Činnosť sa tak vo všeobecnosti považuje za ekonomickú, ak má trvalý charakter a je vykonávaná za odmenu, ktorú poberá osoba uskutočňujúca plnenie (rozsudok z 15. apríla 2021, Administration de l’Enregistrement, des Domaines et de la TVA, C-846/19, EU:C:2021:277, bod 47, ako aj citovaná judikatúra).

43 V predmetnom prípade sa vnútroštátny súd nepýta Súdneho dvora na kvalifikáciu činnosti hospodárskeho subjektu, ktorý tak ako Fluvius koná ako prevádzkovateľ distribučnej sústavy, pričom táto činnosť zjavne zodpovedá kritériám pripomenutým v predchádzajúcom bode tohto rozsudku, čo napokon potvrdzuje samotné znenie článku 13 ods. 1 tretieho pododseku smernice 2006/112 v spojení s prílohou I tejto smernice, v ktorom sa stanovuje, že dodanie elektriny v zásade podlieha DPH, a to aj v prípade že ho uskutočňuje subjekt, ktorý sa spravuje verejným právom, konajúci ako orgán verejnej moci. Vnútroštátny súd tým, že zdôrazňuje kritérium vôle hospodárskeho subjektu získavať príjmy na pokračujúcom základe, upriamuje pozornosť

Súdneho dvora na to, že neoprávnený odber elektrickej energie, ktorý v predmetnej veci vykonával MX, má jednak neželaný charakter, pokiaľ ide o vôľu hospodárskeho subjektu, a jednak ojedinelý charakter.

44 Tak ako vyplýva z judikatúry Súdneho dvora, na účely určenia, či dané plnenie patrí do rámca ekonomickej činnosti, treba zanalyzovať všetky podmienky, za ktorých sa toto uskutočňuje (pozri v tomto zmysle rozsudok z 15. apríla 2021, Administration de l'Enregistrement, des Domaines et de la TVA, C-846/19, EU:C:2021:277, bod 48, ako aj citovanú judikatúru).

45 V tejto súvislosti zo spisu, ktorý má Súdny dvor k dispozícii, vyplýva po prvé to, že Fluvius je v rámci územia obcí zúčastňujúcich sa na štruktúre spolupráce medzi obcami, ktorú vytvára, povinné poskytovať dodávky každej osobe, ktorá už nemá uzavretú zmluvu s komerčným distribútorom a ktorá to vopred ohlásila subjektu, akým je Fluvius. V dôsledku toho sa zdá, že môže dôjsť k tomu, že Fluvius bude musieť, pokiaľ sa to ukáže ako nevyhnutné, priamo vykonávať úlohu dodávateľa elektrickej energie, a teda že takáto činnosť nemá okrajový charakter, a navyše keďže zďaleka nie je nesúvisiaca s jeho činnosťou prevádzkovateľa elektrickej distribučnej sústavy, nemožno ju oddeliť od jeho úloh posudzovaných ako celok.

46 Po druhé tak Flámsky región v článku 1.1.3 bode 40°/1 a v článku 5.1.2 vyhlášky o energetike, ako aj v článku 4.1.2 nariadenia o energetike, ako aj samotné Fluvius prostredníctvom nariadenia o pripojení uplatniteľného na predmetný skutkový stav, stanovili prípad neoprávneného odberu energie, okrem iného elektrickej energie, a upravili z neho vyplývajúce administratívne a finančné dôsledky, čo vylučuje, aby sa tento jav považoval za jednorazový a ojedinelý, pretože sa ukázalo, že k nemu dochádza dostatočne často a opakovane na to, aby odôvodňoval úpravu v predpisoch normatívnej povahy.

47 Po tretie riziko strát v dôsledku krádeže, v predmetnej veci riziko nutnosti znášať na vlastné náklady množstvá elektrickej energie stratené z dôvodu jej neoprávneného odberu treťou osobou, predstavuje typické obchodné riziko ekonomickej činnosti, ktorou je v prejednávanej veci činnosť prevádzkovateľa elektrickej distribučnej sústavy.

48 V dôsledku uvedeného treba s výhradou overenia vyššie uvedených skutkových okolností vnútroštátnym súdom konštatovať, že článok 9 ods. 1 smernice 2006/112 sa má vykladať v tom zmysle, že dodanie elektrickej energie zo strany prevádzkovateľa distribučnej siete, hoci je aj neúmyselné a je dôsledkom protiprávneho úkonu tretej osoby, predstavuje ekonomickú činnosť tohto prevádzkovateľa, keďže sa v ňom prejavuje riziko vlastné jeho činnosti prevádzkovateľa distribučnej sústavy elektrickej energie.

49 Aj keby sa pripustilo jednak to, že Fluvius je subjektom, ktorý sa spravuje verejným právom v zmysle článku 13 ods. 1 smernice 2006/112, a jednak že pri dodávaní elektrickej energie MX konalo ako orgán verejnej moci, toto dodanie tovaru by v zásade malo podliehať DPH (pozri bod 43 tohto rozsudku), ibaže by činnosť združenia Fluvius v tejto súvislosti bolo možné považovať za činnosť v zanedbateľnom rozsahu.

50 S výhradou posúdenia, ktoré má vykonať vnútroštátny súd, keďže jedine vnútroštátny súd má právomoc vykladať právo dotknutého členského štátu, treba uviesť, že podľa stanov združenia Fluvius je toto združenie právnickou osobou zriadenou podľa verejného práva so štatútom *sui generis*, čo potvrdzuje belgická vláda vo svojich pripomienkach. Okrem toho, tak ako bolo uvedené v bode 19 tohto rozsudku, združenie Fluvius ako štruktúra spolupráce medzi obcami je spravované volenými zástupcami obcí, ktoré sa na tejto spolupráci zúčastňujú, a jeho úlohami sú

úlohy obce, vykonávané spoločne. Vzhľadom na tieto skutočnosti uvedené v spise tak bez ohľadu na označenie „združenie poverené úlohami“ (*Opdrachthoudende vereniging*) zrejme taký subjekt, akým je Fluvius, zodpovedá definícii subjektu, ktorý sa spravuje verejným právom, v zmysle článku 13 ods. 1 smernice 2006/112.

51 Okrem toho sa zdá, že povinnosť združenia Fluvius pripomenutá v bode 45 tohto rozsudku zodpovedá povinnosti služby vo verejnom záujme, keďže jej cieľom je zabrániť tomu, aby osoby, ktoré nemajú uzavretú obchodnú zmluvu s dodávateľom energie, napríklad z dôvodov neistej ekonomickej situácie, neboli zbavené dodávok elektrickej energie.

52 Preto je potrebné určiť, čo môže byť splneniami, ktoré sa poskytujú v zanedbateľnom rozsahu, v zmysle článku 13 ods. 1 tretieho pododseku smernice 2006/112 a či pod tento pojem môže patriť dodanie elektriny zo strany prevádzkovateľa energetickej distribučnej sústavy v kontexte neoprávneného odberu elektrickej energie.

53 Normotvorca Európskej únie tým, že v tomto ustanovení stanovil, že činnosti vymenované v prílohe I tejto smernice, ako napríklad dodanie elektriny, v každom prípade, pokiaľ nie sú vykonávané v zanedbateľnom rozsahu, podliehajú DPH, a to aj keby ich vykonával subjekt, ktorý sa spravuje verejným právom, konajúci ako orgán verejnej moci, chcel zabrániť tomu, aby dochádzalo k určitým narušeniam hospodárskej súťaže (pozri v tomto zmysle rozsudok zo 16. júla 2009, Komisia/Írsko, C-554/07, EU:C:2009:464, body 72 a 73, ako aj citovanú judikatúru).

54 Z uvedeného vyplýva, že pojem „zanedbateľný charakter činnosti“ predstavuje výnimku zo všeobecného pravidla, že každá činnosť ekonomickej povahy podlieha DPH. Tento pojem sa preto musí vykladať reštriktívne [pozri v tomto zmysle rozsudok z 25. februára 2021, Gmina Wrocław (Zmena doživotného užívacieho práva), C-604/19, EU:C:2021:132, bod 77 a citovanú judikatúru].

55 Táto činnosť teda nepodlieha DPH len vtedy, ak činnosť uvedenú v prílohe I smernice 2006/112, ktorú vykonáva subjekt, ktorý sa spravuje verejným právom, konajúci ako orgán verejnej moci, možno považovať za činnosť, ktorá má minimálny rozsah, či už z priestorového alebo časového hľadiska, a v dôsledku toho má taký malý ekonomický dopad, že narušenia hospodárskej súťaže, ktoré by z toho mohli vyplynúť, by boli prinajmenšom nepodstatné, ak nie nulové.

56 Vzhľadom na úvahy uvedené v bodoch 45 a 46 tohto rozsudku sa zdá, že pri dodávaní elektrickej energie, ktoré uskutočňuje prevádzkovateľ distribučnej sústavy, akým je Fluvius, to tak nie je, a to ani v kontexte neoprávneného odberu elektrickej energie, pretože tak Flámsky región, ako aj Fluvius museli vymedziť administratívne a finančné dôsledky neoprávnených odberov, čo svedčí o ich významnom charaktere. V dôsledku toho také dodávanie elektrickej energie, o aké ide vo veci samej, nepatrí do rámca činnosti zanedbateľného charakteru, a preto musí podliehať DPH.

57 Vzhľadom na vyššie uvedené treba na tretiu a štvrtú prejudiciálnu otázku odpovedať tak, že článok 9 ods. 1 smernice 2006/112 sa má vykladať v tom zmysle, že dodanie elektrickej energie zo strany prevádzkovateľa distribučnej siete, hoci je aj neúmyselné a je dôsledkom protiprávneho úkonu tretej osoby, predstavuje ekonomickú činnosť vykonávanú týmto prevádzkovateľom, keďže sa v ňom prejavuje riziko vlastné jeho činnosti prevádzkovateľa distribučnej sústavy elektrickej energie. Za predpokladu, že túto ekonomickú činnosť vykonáva subjekt, ktorý sa spravuje verejným právom, konajúci ako orgán verejnej moci, takúto činnosť uvedenú v prílohe I tejto smernice možno považovať za činnosť vykonávanú v zanedbateľnom rozsahu

v zmysle článku 13 ods. 1 tretieho pododseku uvedenej smernice len vtedy, ak má minimálny rozsah, či už z priestorového alebo časového hľadiska, a v dôsledku toho má taký malý ekonomický dopad, že narušenia hospodárskej súťaže, ktoré by z toho mohli vyplynúť, by boli prinajmenšom nepodstatné, ak nie nulové.

O trovách

58 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdnym dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (siedma komora) rozhodol takto:

1. **Článok 2 ods. 1 písm. a) smernice Rady 2006/112/ES z 28. novembra 2006 o spoločnom systéme dane z pridanej hodnoty, zmenenej smernicou Rady 2009/162/EÚ z 22. decembra 2009, v spojení s článkom 14 ods. 1 tejto smernice,**

   sa má vykladať v tom zmysle, že:

   poskytovanie elektrickej energie zo strany prevádzkovateľa distribučnej sústavy, hoci je aj neúmyselné a je dôsledkom protiprávneho úkonu tretej osoby, predstavuje dodanie tovaru za protihodnotu, v rámci ktorého dochádza k prevodu práva nakladať s hmotným majetkom.

2. **Článok 9 ods. 1 smernice 2006/112, zmenenej smernicou Rady 2009/162/EÚ z 22. decembra 2009,**

   sa má vykladať v tom zmysle, že:

   dodanie elektrickej energie zo strany prevádzkovateľa distribučnej siete, hoci je aj neúmyselné a je dôsledkom protiprávneho úkonu tretej osoby, predstavuje ekonomickú činnosť vykonávanú týmto prevádzkovateľom, keďže sa v ňom prejavuje riziko vlastné jeho činnosti prevádzkovateľa distribučnej sústavy elektrickej energie. Za predpokladu, že túto ekonomickú činnosť vykonáva subjekt, ktorý sa spravuje verejným právom, konajúci ako orgán verejnej moci, takúto činnosť uvedenú v prílohe I tejto smernice možno považovať za činnosť vykonávanú v zanedbateľnom rozsahu v zmysle článku 13 ods. 1 tretieho pododseku uvedenej smernice len vtedy, ak má minimálny rozsah, či už z priestorového alebo časového hľadiska, a v dôsledku toho má taký malý ekonomický dopad, že narušenia hospodárskej súťaže, ktoré by z toho mohli vyplynúť, by boli prinajmenšom nepodstatné, ak nie nulové.

Podpisy